

RHYFEL WAR

19.07.14 — 02.11.14

MOSTYN

Artistiad Cyfranno / Participating Artists

**ALLORA & CALZADILLA
TAYSIR BATNIJI
CHRISTIAN BURNOSKI
JASON DODGE
LARA FAVARETTO
CLAIRE FONTAINE
ORI GERSHT
BETHAN HUWS
KRIS MARTIN
YOKO ONO & JOHN LENNON
PEDRO REYES
MICHAEL SAILSTORFER**

&

Arddangosiad hanesyddol o Llandudno yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf
A historical display of Llandudno in World War One

DIMENSIWN GWRTHDARO THE DIMENSION OF CONFLICT

Gan / By Alfredo Cramerotti, Cyfarwyddwr / Director MOSTYN

Rydym bellach ar y rhew llithrig ble nad oes unrhyw wrthiant ac felly, rhywsut, mae'r amodau'n ddelfrydol, ond hefyd, yn sgil hynny, nid ydym yn medru cerdded: felly mae angen ffithiant arnom. Yn ôl â ni at y tir garw.

—
[Ludwig Wittgenstein, Ymchwiliadau Athronyddol, Rhydchen, 1958]

Fe all y dyfyniad uchod ein helpu i edrych ar wrthdaro o safbwyt penodol. Mae sianelau ar gyfer lleisiau anghydfod yn bodoli, fel dylasant; fel dengys Chantal Mouffe yn ei gwaith, mae cydsynio'n angenrheidiol ond rhaid i anghydfod ei ganlyn. Mae anghydfod 'iach' yn diddymu'r posibilrwydd o ffurfiaw mwy treisgar o wrthwynaebiad megis rhyfel.

Ond ar ba ffurf all y gwrthdaro 'iachus' hyn fodoli? I Mouffe, mae'n bwysig cydnabod nad 'gelynion' (a ddiffinir felly ar sail moesau), ond 'gwrthwynaebwyr' sydd, nad yw eu 'gwrthiant' gydag eraill yn beth digyfnewid, ond yn hytrach, yn ddirnadwy yn medru cael ei newid dros amser.

Gorchwyl gwleidyddiaeth ydyw, felly, i drawsfurfio gelynion yn wrthwynaebwyr, yn ein gwrthwynaebu gyda'u hamcan sy'n amlwg wahanol ond sydd oddi mewn i ddealltwriaeth

We have got on to the slippery ice where there is no friction and so in a certain sense the conditions are ideal, but also, just because of that, we are unable to walk: so we need friction. Back to the rough ground.

—
[Ludwig Wittgenstein, Philosophical Investigations, Oxford, 1958]

The short quote above may help to put conflict in a certain perspective. Channels for dissenting voices exist and should exist; as the political theorist Chantal Mouffe points out in her work, consensus is necessary but it must be accompanied by dissent. A 'healthy' dissent takes away the possibility of more violent forms of opposition like war.

But what form might this 'healthy' conflict take? For Mouffe, it is important to recognise that there are no 'enemies' (who are defined as such on moral grounds), but 'adversaries', whose friction with others is not something immutable, but rather conceivable of being redefined in time.

The task of politics is then to transform enemies into adversaries, who oppose us with a clearly different goal but within a common understanding of the dimension of conflict.

gyffredin o ddimensiwn gwrthdaro. Mae byddiniad yn gofyn am wleidyddoli (ac fel arall), ac ni fedr hyn fodoli heb greu gwrthdaro, gyda charfannau gwrthwynebus y gall pobl uniaethu gyda hwynt.

Mae gwrthdaro a gwrthwynebiaeth yn nodweddion dynol ryw. Rydym yn wynebu penderfyniadau sy'n gofyn i ni ddewis rhwng elfennau gwrthwynebus. Ni allem osgoi gwrthdaro os ydym yn dewis byw mewn cymdeithas. Mae'r cyflwr o wrthdaro yn amod sylfaenol er datblygiad a chynaliadwyedd y weithred o fyw gyda'n gilydd.

Ond er mwyn gallu byw ynghyd, nid oes raid i ni feddwl ein bod naill ai'n boddï'n dragwydd mewn gwrthdaro neu ein bod bob amser yn ceisio cael gwared ar olion gwrthwynebiaeth er mwyn cydsynio. Rhaid i ni ymroli a datgan bod cydnabod y gwrthwynebydd yn gyfreithiol yn ran allweddol o fod mewn gwrthdaro. Yn y pen draw, y gwrthdaro ymrysongar yw union amod ein bodolaeth gymdeithasol, a chyd nabod bodolaeth gwrthdaro ac ymrthod ag atal hwnnw sy'n creu cymdeithas lwyddiannus.

Mobilisation requires politicisation (and vice-versa), and this cannot exist without the production of a conflict, with opposing camps with which people can identify.

Conflict and antagonism are part of being human. We always face decisions that require making a choice between conflicting options. We cannot avoid conflict if we choose to live in a society. A state of conflict is a basic condition for the development and sustainability of the act of living together.

But in order to live together, we do not have to think that either we are constantly immersed in conflict or that we are always trying to eliminate traces of antagonism to reach consent. We have to find the courage to say that to be in conflict, the recognition of the opponent as legitimate is key. Ultimately, the agonistic confrontation is the very condition of our social existence, and the recognition of conflict and refusal to suppress it is what makes up a functioning society.

RHYFEL / WAR

Gan / By Adam Carr,
Curadur Rhaglen Celfyddydau Gweledol / Visual Arts Programme Curator

Mae trais eithafol, a夫lon y dddwch cymdeithasol ac economaidd eang, a dinistrio tirwedd oll yn dod yn sgil rhyfel. Gall y rhesymau dros hyn fod yn niferus ac amrywiol, ond y golled o fywyd pobl yw'r mwyaf difroddus. Gall yr ergyd fod yn enfawr. Collwyd tua 17 miliwn o fywydau yn ystod y Rhyfel Byd Cyntaf, ac yn ystod yr Ail Rhyfel Byd, o ddeutu 60 miliwn. Pan wynebir ni gyda'r ffeithiau hyn, gellir gweld y gwirionedd yng ngeiriau, anfarwol bellach, y gân 'soul' o'r 1970au (oedd hefyd yn gân i wrthwynebu Rhyfel Fietnam): 'War, what is it good for? Absolutely nothin''. Mae'n gwneud i rywun feddwl.

Eto, mae gan ryfel ei achosion 'cyfiawn', dyweder: boed hunanamddiffyniad rhag goresgyniad, cynorthwyo cenedl gynghreiriol neu i ymwrthod â throseddau hawliau dynol. Dyma rai o'r rhesymau fedr gyflawnhau rhyfel a gwneud iddo ymddangos yn beth moesol gywir. Beth bynnag fo'r achos, mae rhai wedi dadlau fod rhyfela yn beth cynhenid i natur dyn; ei fod bron yn anochel ac yn gwbl anorffod. Mae eraill wedi dadlau nad yw rhyfel yn rhan hanfodol o ddynoliaeth ac yn hytrach ei fod yn codi yn sgil amgylchiadau diwylliant-gymdeithasol; bod cymdeithas ei hun yn creu rhyfel.

Mae'r cymhlethdodau a'r gwrrhddywedriadau mewn rhyfela mor amrywedd a'i fathau – cemegol, gwladol, herwryfela, niwclear, i enwi rhai. Gwelwn y dyrws wch hwn yn y modd caiff rhyfel ei gyfryngu, wrth i ni cael ein peledu'n ddiddiweidd gan ddelweddau yn y cyfryngau sy'n treiddio i'n hymwybyddiaeth gyhoeddus. Tra bo'r llif o'r croniclo rhyfel yn codi ymwybyddiaeth, fe allai, ar yr un pryd, olygu ein bod yn cael ein disensiteiddio, gan

Extreme violence, mass social and economic disturbance, and the destruction of landscape are all part of the legacy of war. The causes can be many and varied, but what is most devastating is the loss of human life. The toll can be high. World War One claimed around 17 million lives, whereas the World War Two death toll was approximately 60 million. When confronted with these facts, the 1970 soul hit (and anti-Vietnam War protest song), with its now infamous lyrics 'War, what is it good for? Absolutely nothin'' could certainly ring true. One does wonder.

Yet, war does have its so-called just causes: whether it be self-defence from invasion, assisting a friendly nation or for human rights violations. These are some of the reasons which can sanction a war and make it seem morally sound. Whatever the cause, some have argued that warfare is an intrinsic part of human nature; that it is almost inevitable and entirely unavoidable. Others have debated that war is not an essential part of humanity and rather that it arises from socio-cultural and other circumstances; that society itself creates war.

The complexities and contradictions embedded in warfare are also as multifaceted as its types – chemical, civil, guerilla, nuclear, to name but a few. We see this complexity reflected in the mediation of war, as we are constantly bombarded with media images which seep into our public consciousness. While the outpouring of war reportage does raise awareness, it could, on other hand, have a desensitising effect, lessening the impact of the atrocities being presented.

Ieithau ardrawiad yr erchyllterau a gyflwynir. O edrych ar y sefyllfa sydd ohoi, ymddengys fod rhyfel yn rhuo ati'n ddi-baid ac yn ddibwrpas, ys dywed rhai; yn fythol bresenol yn ein bywydau. Mor ddigalon ag ymddengys, y gwirionedd yw bod rhyfel yn ddigwyddiad dyddiol.

2014 yw canmlwyddiant cychwyn Y Rhyfel Byd Cyntaf, rhyfel byd eang gyda chanolbwyt Ewropeaidd. Er bod y farn am yr hyn a'i cychwynodd yn amrywio, y gred gyffredinol yw bod y gynnen wedi ei hegino pan lofruddiwyd yr Archddug Franz Ferdinand a'i wraig gan y Serbiad Bosniaidd Gavrilo Princip ym mis Mehefin 1914. Perodd hyn i'r tensiwn rhwng y Pwerau Mawrion: Ffrainc, Yr Almaen, Prydain, Awstria-Hwgari a Rwsia gynyddu. Yr oeddent eisoes mewn ymrafael dros fasnach, tir a chydwysedd gymr a roeddent ar ras i gynhyrchu byddinoedd a llynghesau mwya a mwyr pwerus. Parhaodd y gynghrair rhwng Prydain Fawr, Rwsia a Ffrainc – ymunodd yr Eidal, Siapan, yr Unol Daleithiau a gwledydd eraill gyda hwynt yn ddiweddarach. Ymladdasant yn erbyn yr Almaen, Awstria-Hwgari a'r Ymerodraeth Otomaniaid. Yn ei gymhlethod hynod, roedd y Rhyfel Byd Cyntaf yn eang iawn, yn fwyaf amlwg felly yn ystod yr ymgyrch yn Serbia, mediannaeth Gwlad Belg a Ffrainc gan yr Almaenwyr, yn ogystal â'r oruchafiaeth yn y Môr Tawel a Tsieina, y rhyfel yn y Balcannau, a dechreuaed y rhyfela mewn ffosydd ac ar y môr. Daethpwyd â'r rhyfel i ben ym mis Tachwedd 1918 pan gytunodd yr Almaen ar gadoediad, a buddugoliaeth i'r cynghareiraidd.

Ni ellir gwadu'r colli gwaed a'r dinistr a achosir gan ryfel, er hebddo, fe allai'r byd fod yn le gwahanol iawn. Cafodd mapiau Ewrop a De Ddwyrain Asia eu llunio o'r newydd a gellir dyfalu nifer o sefyllfaeodd posib petai hanes wedi bod yn wahanol. Yn wir, efallai nad mewnn Saesneg y buaswn i'n ysgrifennu'r traethawd hwn ond mewn iaith wahanol.

Gyda 2014 yn ganmlwyddiant dechrau'r Rhyfel Byd Cyntaf, mae'r arddangosfa 'RHYFEL' ym MOSTYN yn achlysur amserol, ond mae ei pherthnasedd yn ehangach. Ym 1915, yn ystod y Rhyfel, cafodd y Llandudno Volunteer Training Corps, oedd yn rhan o'r lluoedd ymladdol, ei

Looking at the present day situation, it seems war rages on relentlessly and some might say aimlessly, ever present in our lives. However depressing it might seem, the reality is that war is an everyday event

2014 marks the centenary of World War One, a global war with a European focus. While there are conflicting accounts of its cause, the commonly held view is that the seeds of the war were sown when Archduke Franz Ferdinand and his wife were assassinated in June 1914 by Gavrilo Princip, a Bosnian Serb. This led to increased tension between the Great Powers, France, Germany, Great Britain, Austria-Hungary and Russia, who were already in dispute over trade, land and the balance of power, and were in an arms race to build bigger and more powerful armies and navies. Great Britain, Russia and France remained allies – later joined by Italy, Japan, the United States and other nations. They fought against Germany, Austria-Hungary and The Ottoman Empire. With its extreme complexity, World War One covered much ground, most notably during the Serbian campaign, the German occupation in Belgium and France as well as the conquest in the Pacific Ocean and China, the war in the Balkans, and the outbreak of trench and naval warfare. The war was brought to an end in November 1918 when Germany agreed to an armistice, signalling a victory to the allies.

The bloodshed and destruction caused by the war is undeniable, though without it the world might well be a different place. Maps of Europe and Southeast Asia were redrawn and a number of 'what if' scenarios could be speculated upon if the course of history had been a different one. Indeed, I might not be writing this essay in English, but in a different language.

With 2014 being the centenary of the start of World War One, the exhibition 'WAR' at MOSTYN is therefore a timely event, but its relevance extends further. In 1915, during the war, the Llandudno Volunteer Training Corps, considered part of the fighting force, was formed at MOSTYN. Lord Mostyn instructed that each man should be equipped with a gun

sefydlu ym MOSTYN. Mynnodd yr Arglwydd Mostyn i bob dyn gael ei arfogi gyda gwn a'i fod yn gyfrifol am 12 biwgl a drwm bas ar gyfer seindorf y biwglau.

Bu ystyried sut y gallwn gysylltu celf gyfredol a hanes MOSTYN yn ffocws i mi wrth fynd ati i drefnu rhaglen yr arddangosfa. Pan gyrhaeddais MOSTYN, bum yn myfyrio ar fy ymwelliadau blaenorol â'r oriel dros y blynnyddoedd a'r chwlfrydedd oedd gennyl am ei gorffennol, a sbardunwyd i raddau gan ei phensaerniæth a'i lleoliad. Mae cwestiynnau hefyd yr wyf yn fy holi fy hun wrth fynd ati i drefnu unrhyw arddangosfa, y maent ar y cyfan yn ymwneud â myfyrio ar faterion o berthnasedd, cyd-destun a chynulleidfa, yn ogystal â sut i greu'r cyflwyniad mwyaf addas.

Mae 'RHYFEL', felly, yn rhan o gyfres o arddangosfeydd sy'n ymdrin ag ac yn cyflwyno hanes MOSTYN. Un o brif ddibenion y gyfres hon o sioeau yw rhoi cip olwg i'r gynulleidfa leol o'i hanes ei hun ac i hyrwyddo hanes MOSTYN yn ehangu, i gynulleidfa genedlaethol a rhwngwladol. Mae arddangosfeydd blaenorol y gyfres yn cynnwys 'Cymdeithas Gelf y Merched', a 'Gennym ni Bost'. Roedd y gyntaf yn archwilio dechreuaド yr adeilad ym 1901 gan y Foneddiges Augusta Mostyn. Ar y pryd, roedd yr amgueddfa wedi ei hymroi'n llwyr i gyflwyno gwaith gan artistiaid benywaidd, a adwaenid ar y cyd fel y 'Gwynedd Ladies' Art Society'. Fel man cychwyn, defnyddiodd yr ail arddangosfa, 'Gennym Ni Bost', a agorodd yn gynharach eleni, statws blaenorol Oriel 1 ble y'i llwyfanwyd. Ar un adeg roedd y gofod yn rhan o swyddfa ddidoli'r post ble ehangwyd orielau MOSTYN yn 2010. Yn y ddwy arddangosfa, cyflwynwyd artefactau hanesyddol, dogfennau, hynodion a delweddu, ochr yn ochr â gweithiau celf gan artistiaid cyfoes, er mwyn archwilio'r materion sy'n gyffredin i'r ddau gyfnod. Cafodd gwleidyddiaeth rhyw a gwleidyddiaeth hunaniaeth, yn ogystal â syniadau ar reoleiddio, rhagfarn a gwaharddiad, eu trin trwy'r gweithiau celf a ymddangosodd yn 'Cymdeithas Gelf y Merched', ac roedd y defnydd o'r post gan artistiaid yn ganolbwyt i'r arddangosfa 'Gennym Ni Bost'.

and that 12 bugles and a bass drum for the bugle band were to be charged to him.

Considering how I might make a link between contemporary art and MOSTYN's past history was a focus for me when planning the exhibition programme. When I arrived at MOSTYN, I thought about my previous visits to the gallery throughout the years and the curiosity I have often felt about its past, provoked, in part, by its architecture and placement. There are also questions I ask myself when approaching any exhibition, largely connected with contemplating issues of relevance, context and audience.

'WAR', then, is part of a series of exhibitions that address and present MOSTYN's history. One of the main intentions behind this sequence of shows is to give the local audience an insight into their own past and to promote MOSTYN's history further afield, to a national and international audience. Previous exhibitions which have taken place in the series include 'Women's Art Society', and 'We've Got Mail'. The former examined the inauguration of the building in 1901 by Lady Augusta Mostyn. At the time, the gallery was dedicated exclusively to the presentation of artwork by female artists, known collectively as the 'Gwynedd Ladies' Art Society'. The latter exhibition, 'We've Got Mail', which opened earlier this year, took as its starting point the previous status of Gallery 1 in which it was staged. The space was formerly part of the postal sorting office into which MOSTYN's galleries were expanded in 2010. Both exhibitions presented historical artefacts, documents, curiosities and images, alongside artworks by contemporary artists, in order to explore issues common to both time periods. Politics of gender and identity, as well as ideas of regulation, prejudice and exclusion, were addressed through the artworks featured in 'Women's Art Society', and the use of the postal mail by artists was at the centre of the exhibition 'We've Got Mail'.

I have put in place both components – the historical and the contemporary – in order that they complement each other, and most importantly that they connect. We are

Rwyf wedi gosod y ddwy elfen – yr hanesyddol a'r cyfoes – fel eu bod y naill yn ategu'r llall ac yn bwysicach fyfth, bod cysylltiad yn cael ei greu. Rydym yn medru dangos cefndir cyfoethog ac unigryw MOSTYN yn ogystal â dangos bod modd defnyddio hanes safle a lle fel man cychwyn ar gyfer arddangosfeydd celf gweledol cyfoes. Gyda'i gilydd, ffurfir dolenni gysyllt rhwng y gorffennol a'r presenol sy'n galluogi i hanes a chymdeithas gyfoes gael eu harchwilio, eu diberfeddu a'u profi o'r newydd. Yn 'RHYFEL' deuriw â deunydd hanesyddol o 1914-1918 at ei gilydd, gan edrych ar yr ymrwymiad o safbwyt lleol a chenedlaethol, yn ogystal â'r effaith gafodd y Rhyfel a'r etifeddiaeth adawodd o'i ôl. Gwelir hyn mewn tri chwpwrdd gwydr y mae ganddynt oll thema benodol o gyfnod y Rhyfel Byd Cyntaf: Y Gatrawd Gymreig Frenhinol, Straeon Lleol a Heddychiaeth. Daethpwyd â hwynnt ynghyd gyda chydweithrediad Jane Matthews, Richard Cynan Jones a Christine Mathews-Sheen.

Mae gweithiau celf gan grŵp o artistiaid rhwngwladol yn archwilio rhyfel fel testun, ei ardrawiad ar gymdeithasau a chanlyniad dinistr. Yn yr un modd ag y mae'r cysyniad o ryfel a chymhlethdod rhyfel wedi dylanwadu ar y dewis o weithiau celf, felly hefyd mae'r syniad o wrthdaro. Mae'r ystyriaeth a roddwyd i wrthdaro yn yr arddangosfa yn mynd y tu hwnt i wrthdaro sy'n gysylltiedig â rhyfel, gan roi ymddriniaeth ehangach iddo, hyd yn oed yng nghyd-destun hanes celf a thraddodiad. Rwyf hefyd, yn fwriadol, wedi dewis gweithiau sydd ddim ar yr olwg gyntaf yn ymwneud â gwrthdaro neu ryfel ond y mae ganddynt gysylltiad â digwyddiadau rhyfel, ac yn benodol y Rhyfel Byd Cyntaf, mewn ffyrdd nad sy'n gynrychiolaeth uniongyrchol na llythrenol.

Y bwriad yw bod y gwaith celf a'r arddangosfa'n ein tywys i brofi rhyfel fel pwnc, ac at ddealltwraeth ohono o'r newydd. Yn rhychwantu hanes a'r cyfoes, mae'r arddangosfa'n pontio'r gagendor rhwng y gorffennol a'r presenol ac yn creu siwrne unigryw.

able to illustrate MOSTYN's rich and unique background, while showing how this history of site and place can be used as a starting point for exhibitions of contemporary visual art. Together, a bridge between past and present is formed, allowing history and current society to be examined, opened out and experienced anew.

'WAR' brings together historical material from 1914-1918, surveying both local and national involvement, as well as the war's impact and its aftermath. This is shown over three vitrines, each of which has a particular theme from the World War One period: The Royal Welsh Fusiliers, Local Stories and Pacifism. They have been assembled in collaboration with Jane Matthews, Richard Cynan Jones and Christine Mathews-Sheen.

Artworks by a group of international artists examine the subject of war, its impact upon societies and the aftermath of destruction. While the concept and complexity of war have influenced the selection of artworks, so too has the notion of conflict. The consideration of conflict within the exhibition extends beyond conflict associated with war, addressing it in a broader sense, even within the context of art history and tradition. In addition, I have deliberately selected work that is not outwardly about conflict or war yet has links with the events of war, and specifically World War One, in ways other than direct or literal representation.

The intention is that both the artwork and the exhibition lead to the subject of war being experienced, and understood in a new light. Traversing history and the contemporary, the exhibition bridges the divide between past and present and forms a unique journey.